

Sprawozdanie z działalności Instytutu Książki w 2009 roku

Cele i zadania Instytutu Książki

Podstawowe cele Instytutu to kształtowanie postaw czytelniczych i popularyzacja książki i czytelnictwa w kraju oraz promocja polskiej literatury na świecie. Dlatego też jego działalność podzielona jest na dwa zasadnicze sektory: zagraniczny i krajowy. Wypracowana przez Instytut Książki strategia w obydwu tych sektorach zakłada istnienie różnorodnych, wzajemnie się uzupełniających programów promocyjnych, umożliwiających dotarcie do jak najszerszego grona odbiorców zagranicznych i krajowych. Od 2008 roku Instytut Książki realizuje także powierzony mu przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego program Biblioteka +, którego celem jest przekształcenie bibliotek w nowoczesne centra dostępu do wiedzy, kultury i informacji oraz ośrodki życia społecznego.

A. Program zagraniczny - promocja polskiej literatury zagranicą

I. Program dla wydawców zagranicznych i polskich

1. Program wydawniczy „New Books from Poland”

W 2009 zgodnie z planem zostało przygotowanych i wydanych 6 nowych katalogów, prezentujących polskie nowości wydawnicze:

- angielskie *New Books from Poland/Spring 2009 i Fall 2009*
- niemieckie *Neue Bucher Aus Polen/Fruhjar 2009 i Herbst 2009*
- francuski *Nouveaux Livres de Pologne/Automne 2008/Printemps 2009*
- rosyjski *Nowyje Knigi iz Polszy*
- oraz folder poświęcony literaturze dla dzieci i młodzieży, prezentujący książki wyróżnione i nagrodzone w konkursie polskiej sekcji Ibbi.

2. Program Translatorski © POLAND

W roku 2009 Program Translatorski ©POLAND obchodził swoje 10 urodziny. Od roku 1999 lat wspiera finansowo przekłady literatury polskiej na języki obce. Adresowany jest do zagranicznych wydawców, którzy mogą uzyskać dofinansowanie do 100% kosztów tłumaczenia oraz do 100% kosztów zakupu praw autorskich.

W ciągu 10 lat swojej działalności, Program Translatorski ©POLAND wsparł wydanie ponad 1000 książek w ponad 40 krajach świata; łączna kwota dotacji wyniosła około 8 000 000 złotych. Wśród partnerów PT©P znajdują się najbardziej renomowane oficyny wydawnicze w Europie i na świecie.

Zainteresowanie Programem Translatorskim ©POLAND rośnie z roku na rok:

- w 2006 roku nadeszło 108 wniosków do PT©P
- w 2007 – 110 wniosków

- w 2008 – 149 wniosków
- **w 2009 – 176 wniosków**

Najpopularniejszymi autorami PT©P są:

- Olga Tokarczuk
- Andrzej Stasiuk
- Ryszard Kapuściński

Najpopularniejsze książki PT©P to:

- *Jadąc do Babadag* Andrzeja Stasiuka
- *Prawiek i inne czasy* Olgi Tokarczuk
- *Podróże z Herodotem* Ryszarda Kapuścińskiego

Najpopularniejszymi językami PT©P są:

- niemiecki (86 wniosków)
- ukraiński (78 wniosków)
- rosyjski (68 wniosków)

II. Program dla tłumaczy literatury polskiej

1. Kolegium tłumaczy

Gośćmi Kolegium Tłumaczy w 2009 r. byli:

Jan Faber, Czechy

Renate Schmidgall, Niemcy

Maryla Laurent, Francja

Jennifer Lee Croft, USA

Bogdan Piotrowski, Kolumbia.

Ostap Slyvynsky z Ukrainy

Desiderio Navarro z Kuby

Zhang Zhenhui z Chin

Zaproszeni tłumacze jak zawsze zakwaterowani zostali w Willi Decjusza.

3. Sample Translations © Poland

Celem działającego od 2007 roku programu Sample Translations ©POLAND jest promocja literatury polskiej za granicą poprzez zachęcenie tłumaczy do przedstawiania polskich książek zagranicznym wydawcom.

Adresatami Programu są tłumacze literatury polskiej. W ramach programu ST©P mogą uzyskać dofinansowanie tłumaczenia 20 stron wybranej przez siebie książki.

W roku 2009 Instytut Książki przyznał 47 dotacji.

4. Found in Translation

W tym roku laureatką dorocznej Nagrody Found in Translation Award za najlepsze tłumaczenie literatury polskiej na język angielski została Antonia Lloyd-Jones. Kapituła przyznała jej Nagrodę za przekład "Ostatniej wieczerzy" Pawła Huelle. Książka pod angielskim tytułem "The Last Supper" ukazała się nakładem Serpent's Tail w listopadzie 2008 roku. Antonia Lloyd-Jones odebrała nagrodę z rąk samego Autora 13 maja podczas Europejskiej Nocy Literatury w British Library w Londynie.

Antonia Lloyd-Jones jest jedną z najlepszych tłumaczek literatury polskiej na język angielski. Jej dorobek translatorski obejmuje powieści Pawła Huelle (m.in.: "Weiser Dawidek", "Mercedes-Benz", "Castorp"), Olgi Tokarczuk ("Dom dzienny, dom nocny", "Prawiek i inne czasy"), opowiadania Jarosława Iwaszkiewicza ("Brzezina i inne opowiadania"), a także literaturę faktu – w ostatnim czasie tłumaczyła reporterską opowieść Wojciecha Tochmana pt. "Jakbyś kamień jadła". Jej przekłady poezji polskiej ukazywały się w wielu periodykach, m.in. w The Edinburgh Review.

Found in Translation jest nagrodą Instytutu Książki, Instytutu Kultury Polskiej w Londynie, Instytutu Kultury Polskiej w Nowym Jorku oraz wydawnictwa W.A.B. Fundatorem nagrody w wysokości 10 000 zł jest wydawnictwo W.A.B. Laureat otrzymuje trzymiesięczne stypendium Instytutu Książki. Pierwszym laureatem nagrody został Bill Johnston za tłumaczenie wierszy Tadeusza Różewicza, które ukazały się w wydawnictwie Archipelago Books w 2007 roku pod tytułem "New Poems".

Europejska Noc Literatury w Londynie była jedną z wielu imprez poświęconych literaturze europejskiej, odbywających się równocześnie 13 maja w stolicach Europy. Debiutujący oraz uznani pisarze z 7 krajów: Paweł Huelle (Polska), Simonetta Agnello Hornby (Włochy), Mircea Cartarescu (Rumunia), Tibor Fischer (Wielka Brytania/Węgry), Petra Hulova (Czechy) i Gilles Petel (Francja) rozmawiali o literaturze i swoich książkach. Paweł Huelle został przedstawiony przez Jacka Lohmana, dyrektora Muzeum w Londynie. Londyńskiej imprezie przewodniczyła Rosie Goldsmiths, znana dziennikarka i reporterka BBC. Europejska Noc Literatury odbyła się w Centrum Konferencyjnym British Library.

5. II Światowy Kongres Tłumaczy Literatury Polskiej

Od 4 do 6 czerwca, po raz drugi już spotkali się w Krakowie tłumacze literatury polskiej z całego świata. Cztery lata po I Światowym Kongresie Tłumaczy Literatury Polskiej wzięli oni udział w organizowanym przez Instytut Książki II Kongresie, nad którym honorowy patronat objął Bogdan Zdrojewski, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Przez trzy dni uczestnicy rozmawiali o polskiej literaturze, pracy translatorskiej oraz roli tłumacza. W programie znalazły się także spotkania ze znanymi polskimi autorami: Stefanem Chwinem, Tadeuszem Różewiczem, Jackiem Dehnelem, Wojciechem Kuczokiem, Michałem Witkowskim oraz krytykami literackimi, profesorami literatury polskiej i wydawcami. Goście wzięli udział w dyskusjach panelowych i 40 warsztatach poświęconych najnowszej literaturze polskiej.

Kongres zainauguował wykład jednej z najczęściej tłumaczonych polskich pisarek, Olgi Tokarczuk pt. „Palec, który wskazuje księżyc”, a zakończył wykład prof. Jerzego Bralczyka „O języku publicznym”.

W Kongresie udział wzięło 215 osób z 56 krajów. Podobnie jak cztery lata temu, najliczniej reprezentowani byli tłumacze z Europy, nie brakowało jednak gości z krajów tak egzotycznych jak Wyspy Zielonego Przylądka, Chiny, Korea Południowa, Kuba, Wietnam czy Syria. W gronie uczestników Kongresu znaleźli się tłumacze od wielu lat zajmujący się działalnością przekładową: Anders Bodegård, Bill Johnston, Zofia Bobowicz, Ester Kinsky, Karol Lesman, Biserka Rajčić, Renate Schmidgall, Ksenia Starosielska, laureatka ubiegłorocznej edycji nagrody Transatlantyk, czy Vera Verdiani. Liczna była również grupa tłumaczy stawiających w tym zawodzie pierwsze kroki.

Tłumacze podkreślali, jak ważną rolę w ich pracy odgrywa możliwość bezpośredniego kontaktu z polską kulturą, a również i z innymi tłumaczami, tworzącymi ogromną wspólnotę ludzi oddanych sprawie popularyzacji polskiej literatury. Zapoznali się też wszystkimi - kierowanymi specjalnie do nich - programami Instytutu Książki: Sample Translations ©Poland, programem pobytów stypendialnych Kolegium Tłumaczy oraz bazą internetową, stworzoną zgodnie z ich życzeniem sformułowanym w trakcie pierwszego kongresu.

III. Nagroda Transatlantyk

W czasie Kongresu wręczona została już po raz piąty nagroda Transatlantyk. To wyróżnienie przyznawane corocznie przez Instytut Książki wybitnemu promotorowi literatury polskiej za granicą. Laureatami Nagrody mogą być tłumacze, wydawcy, krytycy, animatorzy życia kulturalnego. Mogą kandydować do niej wyłącznie obywatele innych państw (także Polacy z obcym paszportem), a zgłaszać kandydatury mogą polskie i zagraniczne instytucje zajmujące się upowszechnianiem kultury, ośrodki naukowe, wydawnictwa, stowarzyszenia twórcze, osoby prywatne.

Wyboru laureata dokonuje Kapituła Nagrody w składzie Anders Bodegard, Jerzy Jarniewicz, Albrecht Lempp, Jarosław Mikołajewski, Ksenia Starosielska. Przewodniczy jej Dyrektor Instytutu Książki.

Dotychczas laureatami Transatlantyku byli:

- Henryk Bereska (2005) (Niemcy)
- Anders Bodegard (2006) (Szwecja)
- Albrecht Lempp (2007) (Niemcy)
- Ksenia Starosielska (2008) (Rosja)

W tym roku do Nagrody zgłoszono 58 kandydatów z 27 państw. Jak co roku dominowali wśród nich tłumacze, byli też dziennikarze, animatorzy kultury, redaktorzy pism. Większość kandydatów pochodzi z Europy, ale nadesłano również zgłoszenia z USA, Brazylii, Chin, Korei i Kuby.

Laureatką Nagrody Transatlantyk w 2009 r. została Biserka Rajčić, tłumaczka literatury polskiej na język serbski.

IV. Wydarzenia literackie za granicą

1. Zagraniczne targi książki

a) Targi Książki w Wilnie, 12-15 lutego 2009

Instytut Książki był organizatorem polskiego stoiska na Międzynarodowych Targach Książki w Wilnie (Vilniaus Knygų Mugė), które odbyły się w dniach 12-15 lutego. Na stoisku informacyjnym (nr 5 A09) znalazły się wystawy tematyczne: nowości wydawnicze roku 2008, dorobek Programu Translatorskiego ©Poland oraz książki Manuelei Gretkowskiej, która wzięła udział w programie literackim towarzyszącym targom. Jej powieść „Kobieta i mężczyźni” (w tłumaczeniu Kazimierza Uschty) ukazała się na początku lutego nakładem litewskiego wydawnictwa Mintis. Jej wydanie dofinansował Program Translatorski ©POLAND.

Spotkanie z autorką odbyło się 13 lutego o godzinie 18:00, w „Zaułku Literackim” na terenie targów (Centrum Wystawiennicze LITEXPO). Moderatorką spotkania była Margarita Jankauskaitė, koordynatorka projektów w Centrum na Rzecz Równouprawnienia (Lygių galimybių plėtros centras).

b) Polska na Targach Książki w Lipsku (Leipziger Buchmesse), 12-15 marca 2009

W ramach Targów Książki w Lipsku, które w roku 2009 odbyły się w dniach 12-15 marca, Instytut Książki zorganizował stoisko narodowe oraz program literacki z udziałem polskich autorów. Na powierzchni 40 metrów kwadratowych zostało zaprezentowanych kilka wystaw książkowych, m.in. nowości wydawnicze z roku 2008 i 2009 i wybór książek dofinansowanych przez Program Translatorski ©Poland – była to wystawa wiodąca, ponieważ PT©P obchodzi w roku 2009 dziesięciolecie działania.

Do udziału w programie literackim towarzyszącym targom zostały zaproszone cztery polskie autorki: Sylwia Chutnik, Katarzyna Sowula, Olga Tokarczuk i Magdalena Tulli. Wzięły one udział zarówno w spotkaniach odbywających się na targach (w ramach międzynarodowego projektu „Kleine Sprachen – Große Literaturen” i „Cafe Europa”) jak i w wieczorach autorskich w Instytucie Polskim, który był współorganizatorem programu.

Spotkania towarzyszące targom poprzedził wieczór autorski Sylwii Chutnik i Katarzyny Sowuli, który odbył się 12 marca w Literaturwerkstatt w Berlinie.

c) Targi Książki w Paryżu, 13-18 marca 2009

Instytut Książki już po raz siódmy uczestniczył w Międzynarodowych Targach Książki w Paryżu. W targach wzięło udział ok. 1.200 wystawców, w tym 250 zagranicznych z 37 państw. Odwiedziło je blisko 200.000 osób, 20% więcej niż rok wcześniej. Dużym powodzeniem cieszyły się także spotkania (ok. 500) organizowane na targach.

Gościem Honorowym targów był Meksyk. Do Francji zaproszono 40 meksykańskich pisarzy, w tym m.in. Carlosa Fuentesa i Elenę Poniatowską. Program przewidywał m.in. panele dyskusyjne i spotkania autorskie.

W ramach polskiej prezentacji, przygotowanej przez Instytut Książki, oprócz wystawy nowości wydawniczych pokazywana była mała wystawa polskiego kryminału, w związku z coraz większym zainteresowaniem francuskich wydawców tą tematyką.

Odwiedzający mogli także zobaczyć prezentację multimedialną przygotowaną z okazji 10 rocznicy działalności Programu Translatorskiego ©Poland.

Na stoisku swoje książki zaprezentowało 11 wystawców z Polski: Wydawnictwo Literackie, Bellona, Noir sur Blanc, Słowo / obraz terytoria, IPN, TAIWPN Universitas, Czarne, Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, Rebis.

Specjalnie na targi paryskie Instytut Książki przygotował również katalog „Nouveaux Livres de Pologne” rekomendujący najciekawsze pozycje wydawnicze z ostatniego roku.

Podczas targów, na polskim stoisku paryska Librairie Polonaise sprzedawała literaturę polską w oryginale i w tłumaczeniach.

d) Międzynarodowe Targi Książki dla Dzieci w Bolonii , 23-26 marca 2009

Targi książki dla dzieci i młodzieży w Bolonii w tym roku odbyły się już po raz czterdziesty szósty. Gościem honorowym targów była w tym roku Korea.

Polskie stoisko miało powierzchnię 80 metrów kwadratowych, gospodarzem stoiska był tradycyjnie już Instytut Książki. Tegoroczna aranżacja stoiska zebrała wyjątkowo dużo komplementów zarówno ze strony wystawców jak i odwiedzających. Swoje książki zaprezentowało 17 wydawców: Nasza Księgarnia, Znak, Wytwórnia, Hokus-Pokus, Media Rodzina, Papon, Wilga, Bellona, WSiP, Dwie Siostry, Debit, Bis, studio 4leaf, Harmonia, Format i Powergraph.

Wystawą wiodącą polskiego stoiska były ilustracje wyłonione w konkursie "Książka dobrze zaprojektowana - zacznijmy od dzieci", zorganizowanego pod koniec ubiegłego roku przez katowicką ASP pod auspicjami Ministerstwa Kultury. Zaprezentowane zostały też książki wyróżnione i nagrodzone w konkursie Polskiej Sekcji IBBY „Książka roku” edycja 2008.

e) Międzynarodowe Targi Książki w Londynie, 20-22 kwietnia 2009

W dniach 20-22 kwietnia 2009 odbyły się Międzynarodowe Targi Książki w Londynie (The London Book Fair), organizowane w centrum targowym Earls Court. To najpoważniejsza po targach frankfurckich impreza branżowa na świecie, ważne miejsce sprzedaży praw autorskich.

W tegorocznych targach wzięło udział ponad 1500 wystawców z ponad 60 krajów, wśród nich: wydawcy, agenci literaccy, księgarze, bibliotekarze. Targi nie są otwarte dla publiczności. W program targów wpisały się seminaria i spotkania branżowe. Tegoroczny „Market Focus” to Indie.

Rynek anglojęzyczny jest ze zrozumiałych względów rynkiem kluczowym dla obecności przekładów polskiej literatury na świecie. W ostatnim czasie w Wielkiej Brytanii ukazały się m.in. "Ten inny" Ryszarda Kapuścińskiego (Verso) oraz "Krew Elfów" Andrzeja Sapkowskiego (Gollancz/Orion).

Na organizowanym przez IK polskim stoisku o powierzchni 70 m kw. zaprezentowało się 24 wystawców: Bellona, Bosz, Czarne, IVAX, International Publishing Service Sp. z o.o., Kancelaria Sejmu Wydawnictwo Sejmowe, Nasza Księgarnia, Ozgraf, PWM, PWN, Prolog, Prószyński i S-ka, Rebis, Rosikon Press, Studio Emka, Świat Książki, Universitas, W.A.B., Wilga,

WSIP, Wydawnictwo Edukacyjne Parpamedia, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Zapolex, ZNAK.

f) Book Expo America w Nowym Jorku, 28-31 maja 2009

W dniach 28-31 maja IK uczestniczył w Book Expo America w Nowym Jorku.

Przed rozpoczęciem targów IK i Instytut Polski w NY zaprosiły na spotkanie zat. "Reportaż literacki. Inwigilacja kryzysu" w księgarni Idlewild Books na Manhattanie, w środę 27 maja o godz. 19:00. W dyskusji wzięli udział trzej autorzy niedawno opublikowanych książek: polski dziennikarz Wojciech Tochman, autor powieści reporterskiej z podróży do Bośni: "Jakbyś kamień jadła" ("Like Eating a Stone: Surviving the Past in Bosnia", Atlas & Co., New York, 2008); gwatemalsko-amerykański pisarz i dziennikarz Francisco Goldman, autor "The Art of Political Murder: Who Killed the Bishop?" ("Sztuka politycznego morderstwa. Kto zabił biskupa?"; Grove/Atlantic, 2007), i redaktor naczelny Yale University Press, Jonathan Brent, autor "Inside the Stalin Archives: Discovering the New Russia" ("W archiwach Stalina. Odkrywanie nowej Rosji"; Atlas & Co., 2008). Dyskusję poprowadziła redaktorka działu książek The Washington Examiner, Marcela Valdes. Spotkanie zapowiadało prezentację Instytutu Książki na targach Book Expo America (Javits Center, stoisko nr 2423), gdzie Wojciech Tochman podpisywał swoje książki – w sobotę 29 maja od godz. 15:00 do 15:30. Na stoisku zaprezentowało się po raz pierwszy się 6 wydawnictw z Polski: Bellona, Rebis, Rosikon Press, Wilga, Wydawnictwa Edukacyjne Parpamedia oraz Polskie Wydawnictwa Muzyczne. W ramach polskiej prezentacji, oprócz wystawy nowości wydawniczych pokazywana była wystawa polskiego reportażu. Odwiedzający mogli także zapoznać się z 10-letnim dorobkiem Programu Translatorskiego ©Poland.

g) Forum Wydawców we Lwowie (10-13 września 2009)

Odbywające się każdego roku we wrześniu Forum Wydawców we Lwowie to najważniejsze targi książki na Ukrainie. Co roku prezentują się na nich wszyscy ukraińscy wydawcy, a na towarzyszący targom festiwal literacki przyjeżdżają do Lwowa pisarze, dziennikarze i literaci. W roku 2009 w Forum Wydawców uczestniczyło 850 wystawców, a targi odwiedziło ok. 60 tys. osób.

Przez cztery wrześniowe dni we lwowskich teatrach, księgarniach i kawiarniach toczą się literackie dyskusje między stale dopisującą publicznością, a międzynarodowymi gośćmi festiwalu. Stałym punktem programu stały się już wieczory autorskie z udziałem pisarzy z Niemiec, Austrii, Rosji, Białorusi, Litwy, Łotwy oraz Polski.

Instytut Książki jest uczestnikiem Forum Wydawców we Lwowie od roku 2004 – Roku Polskiego na Ukrainie. Wówczas Polska, jako gość honorowy, zaprezentowała się we Lwowie na dużym narodowym stoisku z udziałem polskich wydawców. Na zorganizowane z tej okazji liczne wieczory autorskie przyjechało kilkunastu polskich autorów. Od tej pory Instytut Książki co roku organizuje we Lwowie stoisko informacyjne, stale zaopatrując ukraińskich wydawców i tłumaczy w materiały na temat polskiego rynku książki, nowości wydawniczych, możliwości dofinansowania tłumaczeń polskiej literatury, programów stypendialnych i wizyt studyjnych w Polsce. Głównym tematem tegorocznej prezentacji jest dziesięciolecie Programu Translatorskiego ©POLAND. Jednymi z najczęstszych beneficjentów tego programu są właśnie wydawcy z Ukrainy.

Specjalnym gościem Forum Wydawców w roku 2009 był Adam Michnik, który przyjechał na Ukrainę na zaproszenie Instytutu Książki, Ambasady RP w Kijowie oraz wydawnictwa Knigi – XXI. Podczas wieczorów autorskich w Czerniowcach, Iwano-Frankowski i Lwowie, Adam Michnik prezentował wybór esejów „W poszukiwaniu wolności” (Knigi – XXI, Czerniowce 2009), w wyborze i tłumaczeniu Andrija Pawłyszyna.

Targi lwowskie w roku 2009 gościły również innych polskich autorów: świetnie znanych już ukraińskim czytelnikom Olgę Tokarczuk i Marka Krajewskiego oraz debiutujących przed lwowską publicznością Martę Syrwid i Marcina Cecko.

h) 61. Międzynarodowe Targi Książki we Frankfurcie

Frankfurter Buchmesse to największe na świecie spotkanie i święto branży wydawniczej. W 2009 roku wzięło w nim udział 6 936 wystawców ze 100 krajów, gościem honorowym targów były Chiny.

Na organizowanym przez Instytut Książki polskim stoisku o powierzchni 250 m² zaprezentowało się 53 polskich wydawców.

Centralnym punktem polskiego stoiska była jubileuszowa wystawa PROGRAMU TRANSLATORSKIEGO ©POLAND 1999-2009. Obok niej Instytut Książki zaprezentował obszerną wystawę gromadzącą dorobek POLSKIEJ SZKOŁY REPORTAŻU, czyli wszystkich tych autorów, których zwykło się w ostatnich latach określać mianem następców Ryszarda Kapuścińskiego. Instytut Książki, który od początku swojego istnienia promuje polskich reporterów na międzynarodowym rynku książki, przygotował także katalog NEW BOOK *directly* FROM POLAND / REPORTAGE, przedstawiający książki reportażowe polskich autorów, m.in.: Wojciecha Tochmana, Wojciecha Jagielskiego, Pawła Smoleńskiego, Mariusza Szczygła, Jacka Hugo-Badera.

Instytut Książki pokazał także książki nominowane do najważniejszych polskich nagród literackich: Nagroda Literacka NIKE, ANGELUS, Nagroda Literacka GDYNIA.

Na specjalnej wystawie zaprezentowano najlepsze polskie książki dla dzieci z ostatnich dwóch lat. Oddzielna wystawa poświęcona była zmarłemu w tym roku najwybitniejszemu polskiemu filozofowi drugiej połowy XX wieku – Leszkowi Kołakowskiemu.

Publiczność odwiedzająca polskie stoisko otrzymywała katalog NEW BOOKS *directly* FROM POLAND, prezentujący 30 najciekawszych, zdaniem krytyków, nowości książkowych ostatnich miesięcy. Znalazły się w nim m.in. nowe książki Andrzeja Stasiuka, Michała Witkowskiego, Andrzeja Barta, Zbigniewa Kruszyńskiego, Ewy Kuryluk. Katalog został przygotowany w dwóch wersjach językowych – angielskiej i niemieckiej.

Instytut Książki przygotował też zaktualizowaną wersję informatora o polskim rynku wydawniczym – THE POLISH BOOK MARKET 2009.

i) Targi Książki NON/FICTION w Moskwie (2-6 grudnia 2009)

Instytut Książki, podobnie jak w latach ubiegłych, był w roku 2009 organizatorem polskiej prezentacji na 11. Międzynarodowych Targach Książki NON/FICTION w Moskwie (2-6 grudnia). Prezentacji towarzyszył program literacki organizowany we współpracy z Instytutem Polskim w Moskwie.

Gościem targów był wybitny polski reporter Mariusz Szczygieł. Jego tłumaczona na wiele języków i wielokrotnie nagradzana książka „Gottland” ukazała się w Rosji nakładem wydawnictwa Novoe Literaturnoe Obozrenie (NLO).

Na polskim stoisku na targach IK zaprezentował:

- nowości wydawnicze roku 2009; specjalnie dla rosyjskich czytelników przygotowaliśmy też rosyjskie wydanie katalogu „Nowe książki prosto z Polski”,
 - dorobek Programu Translatorskiego ©POLAND, który w roku 2009 obchodził 10-lecie swojego istnienia,
 - nowy polski reportaż literacki z książkami m.in. Wojciecha Jagielskiego, Pawła Smoleńskiego, Wojciecha Tochmana, Jacka Hugo-Badera,
 - książki Profesora Leszka Kołakowskiego
- Ponadto, swoje publikacje przedstawiły wydawnictwa: W.A.B., Universitas, Bosz oraz Instytut Pamięci Narodowej.

2. Inne imprezy literackie

a) Europejski Festiwal Debiutu Prozatorskiego w Kilonii, 7-10 maja 2009

W tegorocznym Europejskim Festiwalu Debiutu Prozatorskiego uczestniczył Jarosław Maślanek, autor powieści „Haszyszopenki” (W.A.B.). Gośćmi Festiwalu byli autorzy z kilku krajów Europy: Danii, Niemiec, Estonii, Francji, Holandii, Norwegii, Austrii, Szwajcarii i Hiszpanii. Autorom towarzyszyli redaktorzy, wraz z Ewą Kujawską do Kilonii pojechali Dariusz Sośnicki z wydawnictwa W.A.B.

Festiwal organizuje Literaturhaus Schleswig-Holstein, Instytut Książki uczestniczył w tym projekcie po raz piąty. W ubiegłych latach gośćmi Europejskiego Festiwalu Debiutu Prozatorskiego byli Sławomir Shuty, Adam Kaczanowski, Aleksander Kościów i Ewa Kujawska.

b) Festiwal Europe XXL Midi-Midi Varsovie, Lille, 22-24 maja 2009

Celem Festiwalu XXL było pokazanie kultury bardziej odległych od Lille miast i krajów europejskich (Istambuł, Berlin, Budapeszt, Bukareszt, Moskwa, kraje bałtyckie). Poszczególnym gościom poświęcone były kolejne weekendy festiwalu. Jednym z prezentowanych miast była Warszawa.

Bardzo bogaty program festiwalu obejmował spektakle teatralne, koncerty, wystawy, przegląd filmów polskich. Nie zabrakło w nim także polskich autorów. W Lille gościli: Hubert Klimko-Dobrzaniecki, Dorota Masłowska, Eustachy Rylski i Mariusz Szczygieł. Program przewidywał spotkania z autorami, podpisywanie książek na targach książki i w księgarniach, dyskusje na temat tłumaczeń literatury obcej i obecności polskiej literatury we Francji.

W trakcie festiwalu Mariusz Szczygieł i Margot Carlier (tłumaczka *Gottlandu*) odebrali nagrodę Prix Amphipr przyznawaną przez Stowarzyszenie Lettres Européennes i uniwersytet w Lille.

c) Polska na 27 Marché de la Poésie w Paryżu, 18-22 czerwca 2009

Polska była w tym roku gościem honorowym tegorocznej edycji targów książki poetyckiej Marché de la Poésie, najważniejszego paryskiego wydarzenia poetyckiego w roku.

To impreza plenerowa organizowana na placu Saint-Sulpice, w centrum Paryża, obejmująca targi z udziałem francuskich wydawców poezji oraz wydarzenia poetyckie: spotkania z autorami, wieczory poetyckie, dyskusje, koncerty, projekcje filmowe.

W ramach polskiego wystąpienia we Francji gościło pięcioro poetów: Ewa Lipska, Tomasz Różycki, Dariusz Suska, Adam Zagajewski i Adam Zdrodowski. Ich wiersze były czytane przez nich samych, a także po francusku przez aktorów podczas dwóch wieczorów autorskich, 19 czerwca na targach i 22 czerwca w sali paryskiego merostwa. Drugi z wieczorów był spotkaniem poetów polskich, francuskich i katalońskich. 20 i 21 czerwca autorzy podpisali tomiki swoich wierszy na stoisku polskim oraz na stoiskach wydawców francuskich.

Pierwszego dnia targów, 18 czerwca, w ramach polskiego wystąpienia odbył się koncert poetycki Grzegorza Turnaua. W dniach 19-23 czerwca w kinie Arlequin odbywał się festiwal filmów polskich. Filmy zostały wybrane przez polskich poetów goszczących na targach. Publiczność obejrzała m.in.: „Popiół i diament” Andrzeja Wajdy, „Pornografię” Jana Jakuba Kolskiego, „Panny z Wilka” Andrzeja Wajdy i „Salto” Tadeusza Konwickiego. Projekcje poprzedzone były prezentacją filmów przez poszczególnych poetów.

W programie znalazło się także spotkanie z Maciejem Niemcem i Krzysztofem Jeżewskim, polskimi poetami mieszkającymi w Paryżu, które odbyło się 18 czerwca oraz przejazd po ulicach Paryża zabytkowym autobusem, w którym Krzysztof Jeżewski opowiadał o związkach polskich poetów z tym miastem.

Z okazji targów Instytut Książki przygotował wspólnie z organizatorami specjalny dodatek do gazety targowej poświęcony polskiej poezji, który został rozdany publiczności w 35.000 egzemplarzy. Polskie stoisko prowadziła Księgarnia Polska w Paryżu, która sprzedawała zarówno książki w języku polskim, jak i tłumaczenia polskiej poezji na francuski.

Organizatorami polskiego wystąpienia był Instytut Książki i Instytut Polski w Paryżu.

3. Współpraca z Literature Across Frontiers

W lipcu br. miała miejsce druga odsłona promocji antologii polskiej poezji *Six Polish Poets* wydanej w Wielkiej Brytanii w 2008 roku. Z czytelnikami w Dublinie oraz na festiwalu Ledbury spotkali się Dariusz Suska i Maciej Woźniak, a towarzyszyła im tłumaczka części wierszy z tomu – Elżbieta Wójcik-Leese. Spotkania cieszyły się dużym zainteresowaniem, niewykluczone, że wyniknie z nich trwała współpraca z festiwalem w Ledbury.

W październiku na targi książki w Stambule pojechała Olga Tokarczuk, która wzięła udział w spotkaniu poświęconym literaturom europejskim słabo znanym w Turcji.

B. Program polski TU CZYTAMY! - promocja czytelnictwa w Polsce.

1. Dyskusyjne Kluby Książki

Dyskusyjne Kluby Książki to wspólny projekt Instytutu Książki i Bibliotek Wojewódzkich adresowany przede wszystkim do czytelników korzystających z bibliotek publicznych. Kluby powstały z inicjatywy Instytutu Książki i działają przy jego wsparciu finansowym i merytorycznym od początku 2007 roku przy bibliotekach różnego stopnia – od bibliotek wojewódzkich, po filie biblioteczne w małych miejscowościach. Klubami w obrębie jednego województwa opiekuje się koordynator wojewódzki.

2009 był dobrym rokiem dla programu: powstało blisko 150 nowych klubów – obecnie jest ich już 637 (z czego 184 to kluby dla dzieci i młodzieży). Rośnie liczba klubów nieformalnych tj. takich, które czerpiąc wzorce z programu DKK spotykają się poza biblioteką.

Najwięcej klubów działa w województwach: dolnośląskim, śląskim, lubuskim, kujawsko-pomorskim, małopolskim i podkarpackim.

W 2009 r. klubowicze omówili w sumie kilkaset tytułów; napisali kilkaset recenzji; wzięli udział w rekordowej liczbie, prawie 600, spotkań autorskich y 252 (!) autorami, w tym z Jackiem Dehnelem, Stefanem Chwinem, Izabelą Sową, Joanną Papuzińską, Małgorzatą Szejnert, Grażyną Plebanek, Małgorzatą Kalicińską, Joanną Olech, Eustachym Rylskim, Jackiem Hugo-Baderem, Wojciechem Kuczokiem, Hubertenm Klimko-Dobrzanieckim, Mikołajem Łozińskim, Romą Ligocką, Andrzejem Stasiukiem i wieloma innymi. Po raz pierwszy zorganizowano spotkania z autorami zagranicznymi m.in. z Ingo Schulzem i Andrew Davidsonem, to ostatnie spotkanie zgromadziło w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Krakowie prawdziwe tłumy.

Wśród najchętniej czytanych w klubach książek wciąż przeważa literatura kobieca, wyraźnie jednak widać, że kluby interesują się nowościami wydawniczymi, książkami, które z różnych powodów są głośne, śledzą także najważniejsze nagrody literackie. Widać to po listach najchętniej czytanych książek, na których w 2009 roku pojawiły się takie nazwiska jak: Jonathan Littell, Mia Couto, Joyce Carol Oates, Anna Janko, Maciej Zaremba, Nicholas Sparks, Krzysztof Varga, Małgorzata Szejnert, Santiago Roncagliolo, Jean-Marie Le Clezio, Orhan Pamuk, Sylwia Chutnik.

Najchętniej czytane książki to:

1. Wszystkie części sagi mazurskiej Małgorzaty Kalicińskiej
2. *Gra anioła* Carlosa Ruiza Zafona
3. *Kieszonkowy atlas kobiet* Sylwi Chutnik
4. *Wściekły pies* Wojciecha Tochmana
5. *Piąte dziecko* Doris Lessing
6. *Lala Jacka* Dehnela
7. *Urania* Jean-Marie Gustave Le Clézio
8. *Złodziejka książek* Markusa Zusaka
9. *Gringo wśród dzikich* Wojciecha Cejrowskiego

W konkursie dla członków Dyskusyjnych Klubów Książki na najlepszą recenzję książki nominowanej do II edycji Nagrody Mediów Publicznych COGITO w dziedzinie literatury pięknej, ogłoszonym przez Instytut Książki oraz Telewizję Polską S.A. i Polskie Radio SA, jury w składzie: Julia Hartwig (przewodnicząca), Jerzy Jarzębski, Adam Pomorski, Iwona Smolka i Piotr Wojciechowski, wyłoniło trzech laureatów:

- Wacław Klejmont (Suwałki) za recenzję książki Jacka Milewskiego "Dym się rozwiewa" (Zysk i Ska)
- Agnieszka Szpyłma (Zielona Góra) za recenzję książki Aleksandra Kościowa "Przepros. Przewodnik gracza" (Muza)
- Agnieszka Siwek (Ostrowiec Świętokrzyski) za recenzję książki Jacka Podsiadły "Życie, a zwłaszcza śmierć Angeliki de Sancé" (Znak)

Nagrodą w konkursie była prezentacja laureatów w programie Informacje TVP Kultura oraz komplet 7 książek nominowanych do II etapu Nagrody COGITO z autografami autorów.

Jesienią rozpoczął się cykl szkoleń dla moderatorów klubów, poświęconych prowadzeniu spotkań autorskich i rozmów o literaturze. Wzięło w nich udział 36 osób – po dwie z każdego województwa. Instytut Książki przyjął bowiem założenie, że najefektywniejszym i najsensowniejszym sposobem będzie przeszkolenie „liderów”, którzy będą przekazywać swoją wiedzę moderatorom w danym regionie. Szkolenia przeprowadziła firma Bogdan Szczesiak Studio PR, zaś szkolącymi byli Maciej Orłóś i Marek Kochan. Szkolenia będą kontynuowane w 2010 roku, kolejna edycja zaplanowana jest na marzec.

Zmieniła się strona internetowa dedykowana DKK – została ona uproszczona (w tym dostęp do niej, który możliwy jest teraz bezpośrednio ze strony głównej Instytutu), bardziej uwidocznione zostały recenzje klubowiczów, ponadto została dodana opcja komentowania ich.

W grudniu 2009 TVP Kultura wyemitowała kilkuminutowy film o Dyskusyjnych Klubach Książki; w lipcu ukazał się artykuł w ogólnopolskiej Gazecie Wyborczej poświęcony fenomenowi DKK. Obszerne artykuły zamieszcza także Poradnik Bibliotekarza.

Inicjatywy podejmowane w ramach DKK (wyciąg ze sprawozdań koordynatorów wojewódzkich DKK:

Kraków

- wykład dla moderatorów na temat literatury fantazy oraz problematyki związanej z recenzowaniem książek – Agnieszka Fulińska, WBP w Krakowie, czerwiec 2009,
- seminarium dla moderatorów i bibliotekarzy pod hasłem „tropami współczesnego reportażu” – Włodzimierz Nowak, Robert Ostaszewski, impreza towarzysząca Targom Książki w Krakowie, listopad 2009,
- spotkanie promujące projekt DKK dla bibliotekarzy powiatu brzeskiego – Elżbieta Skrzydlewska – koordynator woj. DKK, Pi MBP Brzesko, listopad 2009

Łódź

- Świętojańskie spotkanie na osiedlu Janów z *Książkami Panów Janów* (MBP Łódź-Widzew DG). Udział w spotkaniach z pisarzami organizowanymi w MBP w Ozorkowie w ramach projektu „Znamy się tylko z literatury”.

- Wspólne wyjazdy na spotkania autorskie oraz teatru, kina.
- Majowa akcja Książka wszechświat, który inni nazywają biblioteką (Rawa Mazowiecka). Do dyskusji o książce *Blondynka z miasta Łodzi*, zaproszono autora-Andrzeja Kwietniewskiego. Spotkanie odbyło się w jednym z miejsc akcji powieści – Łódź Kaliska.
- Wykład dr Adama Rychlika, prezesa Towarzystwa Kultury Języka oddział w Zduńskiej Woli na temat kultury języka i poprawności językowej.
- Uroczyste spotkanie klubu w Tygodniu Bibliotek z zaproszonymi gośćmi i uhonorowanie bibliotekarzy w dniu ich święta MBP w Zduńskiej Woli).
- Od listopada 2009 roku istnieje klub dla dzieci przedszkolnych, który połączony jest z akcją „Cała Polska Czyta Dzieciom”(MBP w Pabianicach).
- Prezentacje multimedialne wykorzystywane w trakcie lekcji bibliotecznych lub pogadarek opatrzone są banerem z logo DKK, informacje o aktualnych wydarzeniach w bibliotece zamieszczane są na plakatach DKK(MBP Łódź-Śródmieście FB nr 11).

Gorzów Wlkp

- Spotkania podsumowujące działalność roczną przez poszczególne kluby. Np. Cybinka zaprosiła 8.12.09 władze samorządowe, WiMBP, aktywnych czytelników i regionalistów na uroczyste spotkanie DKK(z powiatu słubickiego)na spotkaniu był Mikołaj oraz towarzyszył występ artystyczny. Rozdano miłe upominki dla klubowiczów propagatorów mody na czytanie i przygotowano tort w formie książki z napisem DKK
- DKK organizowały wyjazdy na koncerty, do teatru i kina

Wrocław

- Spotkanie moderatorów DKK – 17.06.2009 (DBP)
- Spotkanie moderatorów DKK – 25.11.2009 (DBP)
- Wykład „Ekranizacje literatury kobiecej XIX wieku” M. Berkan-Jabłońska – 09.09.2009 (DBP)
- Cykl „Literatura na świecie” (MBP Wrocław)
- O życiu i twórczości Herty Mueller (MBP Wrocław)
- Boże Narodzenie w literaturze (MBP Wrocław)
- Z misiem w tytule (MBP Wrocław)
- „Książki o książkach i bibliotekach” (MBP Wrocław)
- Literatura o Dolnym Śląsku (MBP Wrocław)
- „Moja ulubiona książka” – prezentacje klubowiczów (MBP Wrocław)
- „Mimozami jesień się zaczyna” – jesień w poezji i piosence (MBP Wrocław)
- Film o Rotmistrzu Pileckim (MBP Wrocław)
- Spacer „Śladami Juliusza Słowackiego” z przewodnikiem miejskim (MBP Wrocław)
- Zwiedzanie wystawy „Europa – to nasza historia” (MBP Wrocław)
- Zwiedzanie cmentarza żydowskiego (MBP Wrocław)
- Wizyta w Bibliotece Ossolineum (MBP Wrocław)
- Warsztaty teatralno-literackie (MBP Wrocław)
- Wystawa fotografii (MBP Wrocław)
- Dyskusyjny Klub Filmowy (Świdnica)
- Warsztaty teatralne – Dariusz Miliński – 23.09.2009 (Bolesławiec)

Olsztyn

- Wojewódzki Zlot Moderatorów, 3-4 września.

Podczas Zlotu odbyło się spotkanie dyskusyjne DKK moderowane przez Irenę Telesz, aktorkę olsztyńskiego Teatru im. Stefana Jaracza. Omówiona została książka M. Kalicińskiej „Dom nad rozlewiskiem”.

Moderatorki miały okazję podzielić się swoimi doświadczeniami podczas panelu dyskusyjnego „Najciekawsze spotkania DKK – wspomnienia” prowadzonego przez warmińsko - mazurskie koordynatorki DKK.

Najważniejszym punktem programu był wykład tematyczny „Jak poprowadzić umiejętnie spotkanie autorskie? Jak dobrze zadawać pytania?”, który wygłosiła Kazimiera Szczuka.

Na koniec dnia, na uczestniczki Zlotu czekała wystawna kolacja w stylu włoskim oraz seans filmu „Vicky Cristina Barcelona” w Centrum Kultury Filmowej „Awangarda II”.

- 22 października 2009 r. zorganizowano szkolenie dla moderatorów DKK, podczas którego Bożena Jaskowska wygłosiła wykład pt. „Jak łapać użytkownika w sieci? Elementy marketingu 2.0 w bibliotekach”.
- Obchody Jubileuszu DKK w Rynie, 23 października 2009 r. przy udziale miejscowych władz, Dyrektora WBP i warmińsko – mazurskiego koordynatora DKK odbyło się uroczyste, 25 spotkanie ryńskiego klubu.

Lublin

- Zorganizowano w WBP 2 seminaria dla moderatorów DKK: 18 III (wykład Piotra Mareckiego „Literatura i Internet”, wykład Dariusza Jóźwika „Rok Słowackiego”, wizyta w Muzeum Historii Miasta Lublina, 30 IX (spotkanie autorskie z Małgorzatą Żurakowską,
- 2 przeglądy nowości, projekcja filmu „Wrzesień 1939 na Lubelszczyźnie”, wizyta w Muzeum Martyrologii Pod Zegarem).
- Koordynator wojewódzki: hospitaowała spotkania DKK 12 razy, łącząc je z przeglądem nowości wydawniczych, organizowała spotkania autorskie, pilotowała 15 z nich.
- Na szkoleniach i spotkaniach w bibliotekach promowano ideę DKK.

Bydgoszcz

- wykład nt. literatur skandynawskich dr Jana Balbierza z UJ

Poznań

- Paweł Smoleński 3 czerwca temat: Reportaż polski
- Agnieszka Wolny – Hamkało 16 września, temat: Rola moderatora i metodyka prowadzenia spotkań autorskich oraz dyskusji w klubach
- Piotr Marecki 28 październik, temat: Kino a literatura polska
- Łukasz Drewniak 20 listopad temat: Współczesne odczytywanie kanonu literatury w teatrze
- Pokaz filmów w ramach Festiwalu Filmów Dokumentalnych DOCBOAT,
- wyjście do kina na film Rewers
- publikacja na stronie internetowej WBPiCAK krótkich wypowiedzi klubowiczów o swojej przygodzie z dkk

Białystok

- Przeprowadzono dwa szkolenia dla moderatorów DKK, na których zrealizowano następujące zagadnienia:
 - - „Najważniejsze polskie nagrody literackie i ich laureaci”.
 - - „Alternatywne materiały czytelnicze w służbie osób niepełnosprawnych czytelniczo”.

- - „Wiesław Kazanecki i inni twórcy literatury związani z regionem Podlasia”.
- - „Współczesny reportaż polski”.
- - „Działalność DKK w woj. podlaskim w I półroczu 2009 r”.
- Zorganizowano warsztaty dla moderatorów DKK na temat „Twórcze spotkania z książką – inspirowanie czytelnictwa najmłodszych”.
- Promowanie spotkań autorskich w lokalnej prasie i Radio Białystok.
- Informacje o działalności DKK były wydawane w 2009 r. w „Głosie Bibliotek Publicznych Województwa Podlaskiego” oraz „Bibliotekarzu Podlaskim”.

Gdańsk

- 1 wykład o literaturze
- 2 warsztaty dla bibliotekarzy prowadzących kluby dziecięce, spotkanie bibliotekarzy prowadzących kluby dziecięce,
- Dwa kluby , w Filii Gdańskiej i w Pracowni Komiksowej, działają zgodnie z profilami bibliotek. DKK w Filii Gdańskiej promuje literaturę związaną z miastem i regionem, zaprasza na spotkania klubu pisarzy lokalnych, którzy nieodpłatnie uczestniczą w spotkaniach.
- W Pracowni Komiksowej spotkania DKK to warsztaty rysunkowe, spotkania z rysownikami komiksowymi – DKK związany jest z tą dziedziną twórczości i skupia pasjonatów komiksu.
- DKK w Kartuzach i Przdokowie robią wspólne spotkania dla moderatorów swoich klubów.
- DKK w Areszcie Śledczym w Słupsku za pośrednictwem telegazety nadawanej przez radiowęzeł propaguje czytelnictwo poprzez konkursy, informację o nowościach , spotkaniach klubu.

Katowice

- „Katowickie Prezentacje Biblioteczne” to impreza cykliczna, organizowana przez Bibliotekę Śląską w trzeci piątek listopada. Jest to spotkanie osób związanych z książką dla dzieci – pisarzy, ilustratorów, bibliotekarzy, nauczycieli, studentów i wydawców. Na tegoroczną edycję Prezentacji ... zostali zaproszeni także bibliotekarze związani z działalnością Dyskusyjnych Klubów Książki. W programie imprezy znalazły się wykłady, warsztaty i prelekcje z udziałem zaproszonych gości, a także koncerty, kiermasze, konkursy i prezentacje dorobku bibliotek powiatowych z województwa śląskiego. Bibliotekarze, koordynatorzy związani z ideą DKK mieli więc okazję aby wzbogacić swoją wiedzę i umiejętności w zakresie proponowania wartościowej literatury oraz obejrzeć film o działalności DKK w Polsce. Głównym celem „Katowickich Prezentacji Bibliotecznych” jest integracja środowiska bibliotekarskiego w województwie śląskim, wymiana zawodowych doświadczeń oraz promocja książek dla dzieci. Tematem przewodnim tegorocznych „Prezentacji...” był motyw strachu, omawiany w różnych aspektach – jako cecha, emocja, bodziec, reakcja, stan, czy fobia. Strach przedstawiony też został jako osvajanie dzieci ze śmiercią, kalectwem, z innością, a wszystko w odniesieniu do literatury, z pytaniem, czy literatura pomaga, czy też być może daje fałszywy obraz rzeczywistości. Wśród prelegentów panelu pt. „Strach ma wielkie oczy” znaleźli się m.in. prof. Joanna Papuzińska, Danuta Świerczyńska-Jelonek, Agnieszka Kruczek-Antoniewicz, Anna Machwic i Katarzyna Klimowicz. Część panelową poprowadziła Ewa Gruda (Muzeum Książki Dziecięcej w Warszawie) a całość podsumowała prof. Alicja Baluch. Fragmenty

książki „Bajkoterapia” przeczytali popularni Aktorzy – Paulina Holtz i Artur Barciś. W spotkaniu wzięło udział ok. 500 osób.

Opole

- Wykłady:
Paweł Smoleński
Jerzy Jarniewicz
- Spotkania organizacyjne moderatorów

Rzeszów

Wykłady dla moderatorów:

- Łukasz Gołębiowski „E-booki – przyszłość biblioteki, czy zagrożenie dla książki drukowanej”.
- Magdalena Heydel „Nazwiska, tytuły, nagrody, przekłady. Nowe książki z Wielkiej Brytanii”.
- Spotkanie moderatorów, na którym prezentują dorobek DKK woj. podkarpackiego i 3 najlepsze kluby, w danym roku, otrzymują aparaty fotograficzne.

Zielona Góra

Spotkania warsztatowe dla moderatorów DKK

- Artur Beling „Jak mówić by być zrozumianym” – 15.04.2009,
- Piotr Marecki „Kino a literatura” – 10.06.2009,
- Karl Grenzler warsztataty o literaturze i sztuce przekładu z języków obcych, głównie niemieckiego – 11.09. 2009 ,
- Elżbieta Gepfert, Piotr Cholewa „Literatura science fiction i fantasy” – 09.12.2009;

Kielce

- 16.11 odbyło się spotkanie moderatorów. Koordynator i moderator przeprowadzili warsztaty n/t prowadzenia spotkania autorskiego. Wykorzystano m.in. film z treningu pozytywnej autoprezentacji "Jak poprowadzić ciekawe spotkanie autorskie" zorganizowanego przez Instytut Książki 30 października 2009 r.

2. Festiwal Cztery Pory Książki

Tegoroczna edycja festiwalu organizowana jest na zasadach analogicznych do ubiegłego roku: lokalni partnerzy wyłonieni zostali na drodze konkursowej w styczniu br. Nadesłano w sumie 50 wniosków, z czego pozytywnie rozpatrzono 20.

a) Pora Poezji

Piąta już Pora Poezji odbyła się w dniach 6-16 marca w 21 miastach Polski. Z miłośnikami mowy wiązanej spotkali się zarówno twórcy już klasyczni i doskonale znani (jak choćby Ewa Lipska), znakomici poeci „średniego pokolenia” (w tym Adam Wiedemann, Edward Pasewicz, Marzanna Bogumiła Kielar czy Wojciech Bonowicz) oraz debiutanci. Poetom towarzyszyli krytycy, literaturoznawcy i – co bardzo istotne – muzycy.

Na szczególną uwagę zasługuje połączenie sił organizatorów z Dolnego Śląska i województwa opolskiego, którzy pod przewodnictwem Stowarzyszenia Żywych Poetów przygotowali skoordynowany program: tym samym dolnośląsko-opolski region wyrósł na najintensywniej upoetycznią część kraju.

Miasta festiwalowe to Bielsko-Biała, Białystok, Bielawa, Brzeg, Bydgoszcz, Elbląg, Gdańsk, Katowice, Kędzierzyn-Koźle, Kraków, Nowa Ruda, Opole, Poznań, Radom, Rybnik, Rzeszów, Świdnica, Tarnów, Warszawa, Wołów i Wrocław.

Partnerami festiwalu są: Biblioteka Elbląska im. C. Norwida, Café Szafé w Krakowie, K.I.T. Stowarzyszenie Żywych Poetów, Korporacja Ha!art, Książnica Beskidzka w Bielsku-Białej, Księgarnia Bookarest w Poznaniu, Księgarnia Naukowa Kapitałka we Wrocławiu, Miejska Biblioteka Publiczna im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie, Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie Koźlu, Miejska Biblioteka Publiczna w Nowej Rudzie, Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Oleśnicy, Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu, Miejski Ośrodek Kultury w Bydgoszczy, MOKiS Bielawa, Stowarzyszenie „Fabryka Bestsellerów” w Białymstoku, Stowarzyszenie Inicjatyw Kulturalno-Literackich „METASFORA” w Katowicach, Stowarzyszenie Inicjatyw Młodzieży w Rybniku, Stowarzyszenie Kocham Radom, Stowarzyszenie Noctua, Świdnicki Ośrodek Kultury, Ursynoteka w Warszawie, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Josepha Conrada-Korzeniowskiego w Gdańsku, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Rzeszowie i Wołowski Ośrodek Kultury.

b) Festiwal Literatury Popularnej POPLIT

Piąta edycja Festiwalu Literatury Popularnej POPLIT trafiła do 23 miejscowościach. Rozmachowi geograficznemu towarzyszył ten programowy: festiwal objął wszelkiego rodzaju literaturę „gatunkową” – fantastykę, horror, literaturę „kobiecą” czy obyczajową, dziecięcą i młodzieżową, kryminał, sensację i komiks. I tak na przykład w Gdańsku z czytelnikami spotkał się klasyk polskiej ilustracji i historyjek obrazkowych Bohdan Butenko oraz autorka jednego z większych bestsellerów ostatnich lat – Małgorzata Kalicińska, w Kędzierzynie-Koźlu wystąpił Rafał Ziemkiewicz, znany jako publicysta i autor sf (i nie tylko), w Grudziądzu zaś Hanna Kowalewska. W Krakowie mężczyznę do trutnia porównywały Anna Dziewit i Agnieszka Drotkiewicz wspólnie z Robertem Makłowiczem, w Opolu pojawił się Zygmunt Miłoszewski, laureat ubiegłorocznej Nagrody Wielkiego Kalibru za najlepszy kryminał, w Łodzi (i Krakowie, Wrocławiu oraz Warszawie) praktycy i teoretycy komiksu debatowali o losach tej sztuki na przełomie dziejów PRL i III RP, zaś w Pasłęku wystąpił Krzysztof Petek, autor książek przygodowych dla młodzieży, a w Radomiu Bogusław Wołoszański opowiedział o wielkich bankach wobec II Wojny Światowej. W Bielsku-Białej wystąpiła Joanna Szczepkowska, w Białymstoku Kamil Sipowicz opowiedział o Hipisach w PRL-u. a w Bydgoszczy pojawiła się Izabela Sowa. Katowicka i sosnowiecka publiczność miała okazję spotkać się z Andrzejem Sapkowskim i Miroslavem Žambochem, poznańska z Sylwią Chutnik, a rzeszowska z Zofią Kucówną. Toruń z kolei zaprosił na spotkanie z Rafałem Bryndalem i Michałem Rusinkiem, Wrocław z Krzysztofem Vargą, Elbląg z Irkiem Grinem i Mariuszem Czubajem, Świątki z Beatą Ostrowicką, Warszawa zaś z... Antonim Słonimskim i Julianem Tuwimem.

Organizatorzy 5. Pory Prozy: Biblioteka Elbląska im. C. Norwida, Biblioteka Miejska im. Wiktora Kulerskiego w Grudziądzu, Biblioteka Publiczna w Pasłęku, Café Szafé w Krakowie, Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach, Korporacja Ha!art, Książnica Beskidzka w Bielsku-Białej, Księgarnia Bookarest w Poznaniu, Księgarnia Naukowa Kapitałka we Wrocławiu, Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie Koźlu, Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu, Miejski Ośrodek Kultury w Bydgoszczy, Stowarzyszenie „Fabryka Bestsellerów” w Białymstoku, Stowarzyszenie Kocham Radom, Śląski Klub Fantastyki, Ursynoteka w Warszawie, Wojewódzka Biblioteka Publiczna – Książnica Kopernikańska w Toruniu, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Josepha Conrada-Korzeniowskiego w Gdańsku, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Rzeszowie

c) Pora Prozy

Piąte edycja festiwalu zagościła do 18 polskich miastach: Białystok, Bielsko-Biała, Brzeg, Bydgoszcz, Elbląg, Gdańsk, Katowice, Kędzierzyn-Koźle, Kraków, Nowa Ruda, Opole, Pasłęk, Poznań, Świdnica, Toruń, Warszawa, Wołów i Wrocław.

Program zagraniczny związany był z literaturą hiszpańskojęzyczną: do Polski przyjechali Susana Fortes z Hiszpanii, Pablo De Santis z Argentyny i Leonardo Padura z Kuby. Autorzy spotykali się z czytelnikami indywidualnie oraz razem (w Krakowie i Warszawie). Z kolei prozę krajową reprezentowali m.in. Olga Tokarczuk, Krzysztof Varga, Mariusz Sieniewicz, Marta Syrwid, Andrzej Stasiuk, Inga Iwasiów, Sylwia Chutnik, Janusz Głowacki, Joanna Bator, Zbigniew Kruszyński, Andrzej Bart, Michał Witkowski.

Organizatorami Festiwalu byli: Biblioteka Elbląska im. C. Norwida w Elblągu, Biblioteka Publiczna w Pasłęku, Café Szafé w Krakowie, K.I.T. Stowarzyszenie Żywych Poetów, Książnica Beskidzka w Bielsku-Białej, Księgarnia Bookarest w Poznaniu, Księgarnia Naukowa Kapitałka we Wrocławiu, Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu, Miejska Biblioteka Publiczna w Nowej Rudzie, Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu, Miejski Ośrodek Kultury w Bydgoszczy, Stowarzyszenie Fabryka Bestsellerów, Stowarzyszenie Inicjatyw Kulturalno-Literackich Metasfora, Świdnicki Ośrodek Kultury, Wojewódzka Biblioteka Publiczna – Książnica Kopernikańska w Toruniu, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Josepha Conrada-Korzeniowskiego w Gdańsku, Wołowski Ośrodek Kultury.

d) Pora Reportażu

Od roku 2009 czwartą Porą Książki stał się Reportaż – dotychczasowy listopadowy Festiwal Kryminału uniezależnił się i zorganizowany został we Wrocławiu. Skupienie uwagi na reportażu wynika z tego, że od pewnego czasu literatura faktu ma się w Polsce znakomicie: świadczy o tym liczba i jakość wydawanych książek polskich, ale i zagranicznych reporterów. O tym, że nie samym Kapuścińskim polski reportaż stoi przekonać się można w każdej księgarni, a na dobitkę polscy autorzy non-fiction coraz częściej wydawani są zagranicą. Jednocześnie czytelnicy w kraju coraz częściej i coraz chętniej kupują i czytają polskie książki reporterskie.

Ideą Pory Reportażu było pokazanie bogactwa polskiego reportażu. Z czytelnikami w 6 miastach (Białymstoku, Gdańsku, Bielsku-Białej, Krakowie, Warszawie i Poznaniu) spotkali się wybitni reportażyści: Jacek Hugo-Bader, Włodzimierz Nowak, Paweł Smoleński, Lidia Ostałowska, Wojciech Tochman i Mariusz Szczygieł, którzy opowiadali o swoich podróżach i książkach, o warsztacie i tajnikach fachu. W pięciu festiwalowych miastach odbyły się także debaty poświęcone opisywaniu konkretnych regionów świata: Azji, Rosji, Izraela, Ameryki Łacińskiej i Afryki. W Warszawie i Krakowie specjalni goście festiwalu – Peter Godwin, autor książki *Gdzie krokodyl zjada słońce*, w której najnowsza historia Zimbabwe spleta się z losami jego rodziny, oraz Wojciech Albiński – debatowali o swoim postrzeganiu Afryki. Do tego doszły spotkania poświęcone dawnemu reportażowi: w Poznaniu o zmieniającej się wizji świata w prozie non-fiction z Teresą Torańską rozmawiał Wojciech Nowak, zaś w Krakowie i Bielsku-Białej o Melchiorze Wańkowiczu opowie Aleksandra Ziółkowska-Boehm. Klasycznym spotkaniom towarzyszyły prezentacje tłumaczeń światowych reportaży w ramach cyklu Przeczytane w tłumaczeniu (organizowanego przez Duński Instytut Kultury i EUNIC), pokazy zdjęć i relacje z podróży oraz warsztaty dla młodzieży przygotowane przez Centrum Edukacji Obywatelskiej pod hasłem *Literacki atlas Polski. Reportaże*.

3. Festiwal Miłosza i przygotowania do Roku Miłosza

Festiwal Miłosza

Pierwsza edycja Festiwalu Literackiego im. Czesława Miłosza przebiegła zgodnie z założeniami merytorycznymi i szczegółowym programem. Spotkała się z wyjątkowym zainteresowaniem publiczności – krakowskiej i nie tylko, jako że na Festiwal przyjechali goście z całej Polski. Efektem, a zarazem dowodem, zainteresowania przekraczającego oczekiwania organizatorów była zmiana sali wieczoru inauguracyjnego z Starego Teatru na dwukrotnie większą Operę Krakowską.

Ogromne zainteresowanie, jakim cieszyły się wszystkie spotkania festiwalowe, było niewątpliwie zasługą wybitnych przedstawicieli polskiej i zagranicznej poezji, których gościliśmy w tych dniach w Krakowie. Obecność w jednym miejscu poetów tej miary, co Wisława Szymborska, Seamus Heaney, Hans Magnus Enzensberger czy Tomas Venclova, to okazja, której nie mógł przegapić żaden wielbiciel poezji. Poeci z różnych krajów, Polski, Korei, Izraela, Niemiec, Czech, Irlandii, Wielkiej Brytanii i Litwy podczas trzech wieczorów poetyckich czytali wiersze Czesława Miłosza, a także własne utwory. Niewątpliwie największą sensacją festiwalu okazał się występ Ko Una, charyzmatycznego poety z Korei Południowej, którego hipnotyzujący występ w kościele świętej Katarzyny publiczność nagrodiła kilkuminutową owacją na stojąco.

„Zniewolony umysł” - hasło tegorocznego festiwalu - był głównym tematem dyskusji panelowych, których uczestnicy (wśród nich tak znakomici goście jak Siergiej Kowaliow, Dubravka Ugrešić, Jiří Gruša, Irena Grudzińska-Gross czy Adam Michnik) zastanawiali się nad imperialnymi tradycjami poetyckimi, możliwościami ich kontynuacji bądź kontestacji, a także nad tym, w jakim stopniu diagnoza z książki Miłosza sprzed pół wieku odnosi się do dzisiejszych postaw wobec zagrożeń XXI wieku.

Temat Festiwalu oraz percepcja utworu Miłosza wywoływała zażarte dyskusje również wśród młodego pokolenia polskich twórców, którzy spotykali się na nocnych debatach w klubie Alchemia na Kazimierzu. Uczestnikami tych spotkań byli m.in. Paweł Dunin-Wąsowicz, Bernadetta Darska, Grzegorz Jankowicz czy Radosław Wiśniewski. Sekundowali im profesorowie polskiej literatury – Przemysław Czapliński i Piotr Śliwiński, a także Janusz Anderman i Kinga Dunin.

Retransmisja z trzech najważniejszych spotkań festiwalowych jest dostępna na stronie milosz.ajctv.pl, wideorelacje z wszystkich pozostałych spotkań są zebrane na kanale Instytutu Książki na YouTube.

Przygotowania do Roku Miłosza

W roku 2009 podjęte zostały przygotowania do obchodów setnej rocznicy urodzin Czesława Miłosza. Instytut Książki w porozumieniu z partnerami krajowymi (Instytut Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską, Fundacja Pogranicze, Wydawnictwo Zeszyty Literackie, Wydawnictwo Literackie, Wydawnictwo Znak, Gazeta Wyborcza) i zagranicznymi, w szczególności z litewskimi (Instytut Litewskiej Literatury i Folkloru, Uniwersytet Wileński, Uniwersytet Witolda Wielkiego i Urząd Miasta Wilna) i amerykańskimi (The Miłosz Institute, Beinecke Library, Claremont McKenna College), rozpoczął tworzenie ramowego programu obchodów. W ramach tychże planowane są: międzynarodowe festiwale literackie,

konferencje naukowe, programy adresowane dla tłumaczy i wydawców Miłosza na świecie i działania adresowane do szerokiej publiczności.

C. www.institutksiązki.pl

Portal internetowy Instytutu Książki zawiera największą bazę informacji na temat polskiej książki i wydarzeń życia literackiego. Strona redagowana jest w języku polskim, angielskim, niemieckim, hebrajskim i dostosowywana jest do potrzeb odbiorcy z danego obszaru językowego.

W sumie w ubiegłym roku odnotowaliśmy **pół miliona odsłon** (513 456) przy prawie **100 000 użytkowników**. Największą część odbiorców stanowią mieszkańcy Polski (najwięcej z Warszawy, Krakowa i Poznania), na drugim miejscu znajdują się Niemcy, a na trzecim Stany Zjednoczone.

W 2009 roku serwis powiększył się o kilkadziesiąt nowych recenzji nowości wydawniczych oraz ich fragmentów. Rozbudowana została również baza autorów i esejów tematycznych. W prowadzonej od ponad roku bazie tłumaczy literatury polskiej, działającej w ramach specjalnego serwisu dla tłumaczy, zarejestrowało się w zeszłym roku ponad 100 użytkowników. Poprzez tworzone on-line profile tłumacze prezentują swój dorobek translatorski.

Do ponad **3 000 subskrybentów** wysłanych zostało w cyklu cotygodniowym 45 newsletterów w języku polskim. Do ponad 500 odbiorców zagranicznych rozesłanych zostało 10 newsletterów w języku angielskim. Newsletter Instytutu Książki informuje zarówno o wszelkich działaniach Instytutu, jak i o wydarzeniach na polskim rynku książki.

W 2009 roku Instytut uruchomił kanał video w serwisie YouTube, w którym zamieszczane są relacje video ze spotkań literackich, festiwali, targów książki, w których Instytut uczestniczy. W ostatnim miesiącu ubiegłego roku Instytut założył własny profil na Facebooku, jednym z najbardziej popularnych serwisów społecznościowych, gdzie zgromadził już ponad 400 fanów. Profil na Facebooku daje możliwość bardziej bezpośredniego kontaktu ze środowiskiem czytelników w Polsce, a przez to i również na dyskusję na bieżące tematy oraz promocję ciekawych wydarzeń.

D. Biblioteka Instytutu Książki

W 2009 roku biblioteka Instytutu Książki powiększyła się przede wszystkim o nowości wydane pod koniec 2008 i w 2009 roku, które były promowane w katalogu „New Books from Poland - spring” (w angielskiej, niemieckiej i francuskiej wersji językowej) i „New Books from Poland - fall” (w angielskiej i niemieckiej wersji językowej).

Książki znajdujące się w wiosennym i jesiennym katalogu zostały pozyskane od wydawców-w 2009 roku były to 104 książki i były pokazywane podczas targów książki w Lipsku, Londynie, Paryżu, Nowym Jorku oraz podczas targów jesiennych: we Lwowie, Frankfurtzie i Moskwie.

Z okazji targów książki w Jerozolimie została zorganizowana wystawa książek poświęconych tematyce żydowskiej, znalazło się na niej 78 tytułów dotyczących literatury, kultury i historii Żydów. Po zakończeniu targów, książki te zasiliły księgozbiór biblioteki Instytutu Książki.

Na targi w Jerozolimie pojechało również 19 najciekawszych książek dziecięcych oraz książki wydane w 2008 roku, które znalazły się w katalogu hebrajskim.

W Jerozolimie i Paryżu zostało również zaprezentowanych 85 najciekawszych kryminałów polskich.

Na targach w Nowym Jorku, Instytut Książki prezentował najciekawsze książki z gatunku reportażu- 38 tytułów, które po zakończeniu targów zostały podarowane Brooklin Public Library w Nowym Jorku. Ta sama nowojorska biblioteka otrzymała w darze od Instytutu 40 tytułów z literatury pięknej- książki z katalogu „New Books from Poland-fall 2008” i „New Books from Poland- spring 2009”.

Podczas targów książki we Frankfurtzie, a później również w Moskwie, została pokazana wystawa dzieł Leszka Kołakowskiego i ich przekładów na języki obce- w sumie 45 tytułów.

Podczas targów frankfurckich zostały również pokazane książki nominowane do najważniejszych polskich nagród literackich: Nike, Nagrody Literackiej Gdynia i Angelusa – w większości pozyskane od wydawców.

Bibliotekę przekładów literatury polskiej wzbogaciły książki otrzymane od tłumaczy biorących udział w II Światowym Kongresie Tłumaczy Literatury Polskiej min. przekłady książek na język wietnamski, włoski, chiński, słoweński, gruziński.

Z okazji II Światowego Kongresu Tłumaczy Literatury Polskiej w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie została zorganizowana wystawa przekładów literatury polskiej na języki obce- zaprezentowanych zostało ok.300 tytułów dofinansowanych z programu PT©POLAND.

Biblioteka IK podarowała Bibliotece Jagiellońskiej 470 przekładów literatury polskiej na języki obce, z książek dofinansowanych w ramach Programu Translatorskiego ©POLAND.

W lipcu 2009 roku biblioteka Instytutu Książki przekazała w darze Bibliotece Narodowej 366 książek-przekładów literatury polskiej, dofinansowanych w ramach Programu Translatorskiego ©Poland.

Biblioteka IK przekazała również książki Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Krakowie (340 tytułów) oraz bibliotece Instytutu Filologiczno-Pedagogicznego w Radomiu (ok. 20 tytułów).

Biblioteka przekładów literatury polskiej została w 2009 roku wzbogacona o różnojęzyczne wydania książek Czesława Miłosza- zostało zakupionych 57 tytułów.

W grudniu 2009 roku na prośbę konsula RP w Finlandii- pana Andrzeja Drozda, Biblioteka IK skompletowała i zakupiła księgozbiór (ok.70 książek) dla Polaków mieszkających w Finlandii. Do biblioteki w 2009 roku zostało zakupionych ok. 50 tytułów z dziedziny literatury polskiej.

E. Programy operacyjne administrowane przez Instytut Książki

Literatura i czytelnictwo Priorytet 1: Promocja literatury i piśmiennictwa kulturalnego Sprawozdanie za pierwsze półrocze 2009 r.

W pierwszej połowie 2009 roku w ramach *Literatura i czytelnictwo Priorytet 1: Promocja literatury i piśmiennictwa kulturalnego* zostały podjęte decyzje dotyczące wniosków złożonych w I naborze (do 31 listopada 2008 r.) oraz odbył się drugi nabór wniosków do programu w terminie do 31 marca 2009 r.

W pierwszym naborze do Instytutu Książki wpłynęło 550 wniosków z czego 377 błędnych formalnie. 173 poprawnych wniosków zostało rozpatrzonych przez Zespół sterujący w dniu 15 stycznia 2009 r.

Decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdana Zdrojewskiego z dnia 20 stycznia 2009 r. 103 wnioski otrzymało dofinansowanie na ogólna kwotę 3 750 275 zł, a 70 wniosków nie otrzymało dofinansowania.

W dniu 19 lutego 2009 r. Instytut Książki zorganizował bezpłatne szkolenie z zakresu wypełniania wniosków do programu promocja czytelnictwa. Szkolenie miało miejsce w oddziale warszawskim IK i prowadził je dyr. Ryszard Skrzypczak. W szkoleniu brało udział ok. 40 osób.

Instytut Książki umożliwił także wszystkim wnioskodawcom, których wnioski (w formie drukowanej, ze wszystkimi wymaganymi załącznikami) zostaną dostarczone do siedziby Instytutu Książki w Krakowie do 27 lutego br., ich wstępne sprawdzenie pod względem formalnym. W przypadku stwierdzenia błędów dyskwalifikujących wnioski, Instytut Książki odsyłał go nadawcy z propozycją jego poprawy i ponownego złożenia w wymaganym terminie. Nie było możliwości takiej gwarancji dla wniosków dostarczonych po 31 marca br., ze względu na zbyt krótki czas na ich sprawdzenie i odesłanie. Informacja o tym opublikowana została na stronie internetowej Instytutu.

W drugim naborze do 31 marca br. do Instytutu Książki wpłynęło 586 wniosków z czego 233 błędnych formalnie. 353 poprawne wnioski zostały rozpatrzone przez Zespół sterujący w dniu 11 maja 2009 r. Decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdana Zdrojewskiego z dnia 27 maja 2009 r. 203 wnioski otrzymały dofinansowanie na ogólna kwotę 5 319 725,00 zł, a 150 wniosków nie otrzymało dofinansowania.

Wydarzenia Artystyczne Priorytet 4 Literatura i Priorytet 5 Czasopisma

19 października 2009 roku Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego podpisał decyzje nr 19 w sprawie finansowanie programów lub priorytetów dziedziny kultury i ochrony dziedzictwa narodowego i powierzył Instytutowi Książki zarządzenie programem Wydarzenia Artystyczne Priorytet 4 Literatura i Priorytet 5 Czasopisma

Terminy składania wniosków zgodnie z regulaminem upływają 30 listopada 2009 r. i 31 marca 2010 r.

1. MAK+

Infrastruktura:

We wrześniu przeprowadzono przetarg i zakupiono sprzęt informatyczny, który stanowi centralną bazę danych systemu.

Sprzęt został zainstalowany w serwerowni Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Do końca roku trwały prace związane z prawidłową konfiguracją klastra wydajnościowego. Po zakończeniu prac powierzono wykonanie audytu oraz kontroli funkcjonalności zewnętrznej firmie.

Prace programistyczne:

Od kwietnia 2009 rok trwały prace programistyczne nad modułami aplikacji MAK+. W grudniu zakończono prace nad wszystkimi przewidzianymi modułami:

- katalogowania: obejmujący wszystkie operacje związane z katalogowaniem Wypożyczalnia; obejmująca swoim zakresem wszystko, co wiąże się z udostępnieniem pozycji z lokalnego księgozbioru
- magazynu: odpowiednika gospodarki magazynowej, obsługujący procedury inwentaryzacji, skontrum, konserwacji księgozbioru, etc.
- wypożyczania: obejmujący wszystkie operacje związane z wypożyczeniami zbiorów, operacjami na czytelnikach
- raportów: umożliwiających generowanie raportów związanych z prowadzeniem biblioteki, np. księgi inwentarzowej, dziennika biblioteki publicznej.

Prezentacje:

W trakcie trwania prac programistycznych rozpoczęto konsultacje z bibliotekarzami w szeregu bibliotek w całej Polsce, w celu uzgodnienia ostatecznej funkcjonalności projektowanego systemu.

Pierwsze prezentacje modułu katalogowania odbyły się w Toruniu (16.07), Olsztynie (23.07), Lesznowoli (28.07).

Po dwumiesięcznej przerwie rozpoczęto prezentacje modułów magazynowania i wypożyczania w następujących miastach: Lublinie (2.09), Rzeszowie (22.09), Tarnowie (23.09), Opole (29.09), Ostrowitem (01.10), Łęborku (06.10), Cieszynie (08.10), Krakowie (12.10), Grodzisku Mazowieckim (19.10), Kielcach (9.11), Łomży (18.11), Poznaniu (20.11)

Pełną wersję programu zaprezentowano w Bydgoszczy (9.12) i Warszawie (16.12)

Testy:

Podczas prowadzonych prezentacji, zaproponowano uczestniczącym w spotkaniach osobom udostępnienia poprzez Internet wersji demonstracyjnej tworzonego systemu, w celu dokonywania bieżących testów oprogramowania.

Zainteresowanie wyraziły następujące biblioteki:

Lp	Biblioteka	Rodzaj
1	Toruń	Wojewódzka Biblioteka Publiczna
2	Olsztyn	Wojewódzka Biblioteka Publiczna
3	Lesznowola	Gminna Biblioteka Publiczna
4	Kraśnik	Miejska Biblioteka Publiczna
5	Biała Podlaska	Biblioteka Pedagogiczna
6	Biała Podlaska MBP	Miejska Biblioteka Publiczna
7	Lublin	Wojewódzka Biblioteka Publiczna
8	Rzeszów	Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna
9	Kolbuszowa	Gminna Biblioteka Publiczna
10	Lębork	Miejska Biblioteka Publiczna
11	Tarnów	Miejska Biblioteka Publiczna
12	Limanowa	Miejska Biblioteka Publiczna
13	Nowy Sącz	Sądecka Biblioteka Publiczna
14	Opole	Wojewódzka Biblioteka Publiczna
15	Prudnik	Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna
16	Ostrowite	Gminna Biblioteka Publiczna
17	Chrzastowice	Gminna Biblioteka Publiczna
18	Grodzisk Mazowiecki	Miejska Biblioteka Publiczna
19	Cieszyn	Miejska Biblioteka Publiczna
20	Świdnica	Miejska Biblioteka Publiczna
21	Kraków	Wojewódzka Biblioteka Publiczna
22	Lubień	Gminna Biblioteka Publiczna
23	Janowice	Gminna Biblioteka Publiczna
24	Dąbrowa Tarnowska	Miejska Biblioteka Publiczna
25	Račławice	Gminna Biblioteka Publiczna
26	Będzin	Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna
27	Głubczyce	Gminna Biblioteka Publiczna
28	Polska Cerkiew	Gminna Biblioteka Publiczna
29	Tułowice	Gminna Biblioteka Publiczna
30	Popielowo	Gminna Biblioteka Publiczna
31	Połaniec	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna
32	Wrocław	Dolnośląska Biblioteka Publiczna
33	Kije	Gminna Biblioteka Publiczna
34	Pleszew	Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna
35	Lądek Zdrój	Biblioteka Centrum Kultury i Rekreacji
36	Lipno	Gminna Biblioteka Publiczna
37	Pruszcz Gdański	Gminna Biblioteka Publiczna

38 Opatówek	Gminna Biblioteka Publiczna
39 Swarzędz	Miejska Biblioteka Publiczna
40 Turawa	Gminna Biblioteka Publiczna
41 Paszowice	Biblioteka Publiczna w Gminnym Ośrodku Kultury
42 Postomino	Gminna Biblioteka Publiczna
43 Łódź	Miejska Biblioteka Publiczna
44 Wałbrzych	Miejska Biblioteka Publiczna
45 Ceków Kolonia	Gminna Biblioteka Publiczna
46 Legionowo	Miejska Biblioteka Publiczna
47 Białystok	Książnica Podlaska
48 Poznań	Wojewódzka Biblioteka Publiczna
49 Sochaczew	Miejska Biblioteka Publiczna

Zespół MAK+ otrzymał od w/w ponad 270 zgłoszeń o wymaganych zmianach, które to zostały uwzględnione w toku prac nad systemem.

Ankiety:

Uruchomiono na stronie internetowej www.bibliotekaplus.pl formularz z pytaniem „Czy jesteś zainteresowany wdrożeniem systemu MAK+?”. Formularz został wypełniony przez przedstawicieli 380 bibliotek.

Następnie do osób, które za pośrednictwem formularza wyraziły zainteresowanie wdrożeniem skierowano listy elektroniczne z pytaniem o gotowość przystąpienia do wdrożenia systemu MAK+. Do końca 2009 roku otrzymano 121 potwierdzeń.

Audyt:

Przez cały 2009 rok prace nad systemem MAK+ były trzykrotnie audytowane przez firmę konsultingową. Firma ta kontaktowała się również z bibliotekami testującymi system, w celu uzyskania miarodajnej oceny postępów prac nad projektowanym systemem.

Otrzymano opinię o zakończeniu planowanych prac nad systemem zgodnie z przyjętym harmonogramem, co uprawnia do rozpoczęcia jego wdrażania.

2. Internetyzacja

W pierwszej połowie 2009 Instytut Książki prowadził w imieniu ministra kultury i dziedzictwa narodowego działania wspierające internetyzację bibliotek gminnych oraz ich filii. Wynikiem prac Instytutu jest m. in. projekt porozumienia w sprawie bezpłatnego zapewnienia przez Telekomunikację Polską S.A. wszystkim bibliotekom gminnym i ich filiom dostępu do szerokopasmowego internetu za pomocą łącz stałych lub radiowych (w technologii CDMA).

6 sierpnia doszło do podpisania porozumienia w sprawie utworzenia programu internetyzacji polskich bibliotek publicznych. Sygnatariuszami porozumienia są: Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego (MKiDN) Bogdan Zdrojewski, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji (MSWiA) Witold Drożdż, Prezes Zarządu Telekomunikacji Polskiej S.A. (TP S.A.) Maciej Witucki oraz Prezes Zarządu Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego (FRSI) Jacek Wojnarowski.

W imieniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego rozmowy w sprawie zakresu oraz formy porozumienia prowadził Instytut Książki. Instytut reprezentował również Ministra w roboczych rozmowach prowadzonych z udziałem przedstawicieli TP S.A., MSWiA oraz FRIS mających na celu opracowanie szczegółów programu oraz sposobu informowania beneficjentów o programie. W wyniku rozmów 19 grudnia 2009 powołano stałą grupę roboczą w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy stronami porozumienia.

Zgodnie z prozou umieniem program internetyzacji zakłada bezpłatne zapewnienie przez Telekomunikację Polską S.A. wszystkim bibliotekom gminnym i ich filiom dostępu do szerokopasmowego internetu za pomocą łącz stałych lub radiowych (w technologii CDMA).

3. Szkolenia dla Bibliotekarzy

Instytutu Książki zwrócił się do dyrektorów wojewódzkich o powołanie w ich placówkach stanowiska koordynatora regionalnego programu Biblioteka+. Zadaniem koordynatorów jest informowanie o programie Biblioteka+ w danym województwie oraz nadzorowanie szkoleń dofinansowanych przez Instytut Książki w ramach komponentu „Szkolenia dla bibliotekarzy”. W 2009 odbyły się cztery spotkania dla koordynatorów programu: 17-18.03, 2-3.06, 7-9.09.2009 i 24-25.11.2009.

W ramach programu Biblioteka+ Instytut Książki przygotował program dotacyjny „Szkolenia dla bibliotekarzy” w zakresie nowych kompetencji. Program został ogłoszony 23 czerwca 2009 r. Na dokumentację przygotowaną przez Instytut Książki w ramach programu składają się m. in. regulamin programu, formularz wniosku, formularz kalkulacji wstępnej oraz formularz sprawozdania merytorycznego. Program ma na celu zapewnienie bibliotekarzom z bibliotek gminnych nieodpłatnych szkoleń w zakresie nowych kompetencji zawodowych w latach 2010-2012.

W dniu 2 listopada 2009 Instytut Książki zakończył nabór do ogłoszonego w pierwszym półroczu programu dotacyjnego „Szkolenia dla bibliotekarzy”. Wnioski złożyli wszyscy uprawnieni beneficjenci. W związku z tym, że duży procent beneficjentów złożył wnioski z drobnymi błędami formalnymi, decyzją dyrektora Instytutu wszyscy beneficjenci zostali powiadomieni o możliwości uzupełnienia i wysłania do Instytutu poprawionego wniosku lub załącznika do dnia 23 listopada 2009.

Po ostatecznym sprawdzeniu wniosków pod względem formalnym i merytorycznym, wszystkie wnioski przesłane do Instytutu Książki w ramach programu zostały rozpatrzone pozytywnie.

4. Biblioteka+. Infrastruktura bibliotek

W pierwszym półroczu 2009 roku Instytut Książki opracował projekt Wieloletniego Programu Rządowego Biblioteka+. Infrastruktura bibliotek. Wynikiem prac jest dokument zawierający:

- Ramowe założenia programu wsparcia modernizacji i rozbudowy budynków bibliotecznych jako przykładu wieloletniego programu rządowego w dziedzinie kultury
- Przykładowa dokumentacja aplikacyjna do programu modernizacji i rozbudowy budynków bibliotecznych
- Prognozy ekonomicznych skutków programu modernizacji i rozbudowy budynków bibliotecznych
- Katalog dokumentów i działań koniecznych do uruchomienia Wieloletniego Programu Rządowego Biblioteka+, jako przykładu wieloletniego programu rządowego w dziedzinie kultury

Powyższą dokumentację Instytut przygotował na podstawie materiału stworzonego w ramach programu badawczego Fundacji Gospodarki i Administracji Publicznej, Małopolskiej Szkoły Administracji Publicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie oraz Instytutu Książki.

Na podstawie przekazanej przez Instytut Książki pod koniec maja 2009 roku dokumentacji programu „Biblioteka+. Infrastruktura bibliotek”, w drugim kwartale MKiDN opracował Wieloletni Program Rządowy KULTURA+. Instytut Książki zredagował dokument wieloletniego programu rządowego w części dotyczącej bibliotek, a także przygotował wizualizację Biblioteki+ (lipiec 2009), która została dołączona do dokumentacji programu.

Na dokumentację programu części dotyczącej bibliotek składają się:

1. Założenia i cele priorytetu
2. Forma wsparcia
3. Przedmiot dofinansowania
4. Zakres czasowy
5. Uprawnieni do ubiegania się o dotację
6. Założenia finansowe priorytetu
7. Kryteria merytorycznej oceny wniosków
8. Trwałość projektów
9. Informacja i szkolenia
10. Monitoring i sprawozdawczość

5. Certyfikat Biblioteka+

W ramach programu Biblioteka+ w styczniu 2009 r. Instytut Książki rozpoczął prace nad Certyfikatem Biblioteka+ przeznaczonym dla bibliotek gminnych w całej Polsce. Certyfikat jest pomyślany jako znak jakości biblioteki gminnej. Przyznanie certyfikatu oznacza, że biblioteka funkcjonuje zgodnie z najlepszymi europejskimi standardami zarówno pod względem infrastruktury i wykorzystania nowoczesnych technologii, jak i obsługi czytelnika.

W lutym 2009 r. dyrektor Instytutu Książki powołał Zespół ds. Certyfikatu Biblioteka+. Szefową zespołu została Pani Kobierska-Maciuszko, dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. Zadaniem zespołu było opracowanie kryteriów modelowej biblioteki gminnej, a także przygotowanie podręcznika zawierającego optymalne rozwiązania funkcjonalno-użytkowe dla małych bibliotek.

W lutym 2009 odbyło się pierwsze posiedzenie zespołu. Od początku marca do końca kwietnia trwało zbieranie wniosków i opinii bibliotek publicznych dotyczących kryteriów certyfikatu. Wersja robocza kryteriów certyfikatu została przedstawiona 24 kwietnia 2009 r. na Konferencji Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych w Warszawie. 29 czerwca 2009 r. Instytut Książki otrzymał od Zespołu ds. Certyfikatu Biblioteka+ ostateczną wersję kryteriów certyfikatu. Projekt kryteriów został rozesłany przez Instytut Książki do zaopiniowania dyrektorom wojewódzkich bibliotek publicznych, wojewódzkim oddziałom Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Bibliotece Narodowej oraz Krajowej Radzie Bibliotecznej.

Na posiedzeniu w dniu 22 września 2009 Krajowa Rada Biblioteczna jednogłośnie podjęła uchwałę popierającą ideę projektu Certyfikatu Biblioteka+. Certyfikat był również omawiany na Konferencji Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych, w dniu 1 października 2009 roku, gdzie jego ostateczna wersja opracowana przez Zespół ds. Certyfikatu została ostatecznie zaakceptowana.

1 grudnia 2009 roku Instytut Książki przekazał projekt kryteriów certyfikatu wraz z projektem regulaminu jego przyznawania do MKiDN. Jednocześnie w połowie grudnia 2009 Instytut opracował wstępny projekt broszury promującej ideę certyfikatu, na który składają się: (1) wprowadzenie, (2) kryteria, (3) regulamin przyznawania. Broszura będzie skierowana do bibliotek gminnych, a także do urzędów gmin w całej Polsce.

Promocja programu

Oprócz prac związanych z poszczególnymi komponentami programu Biblioteka+ Instytut Książki podjął również szereg działań promocyjnych:

1. Opracowanie logotypu programu Biblioteka+
2. Uruchomienie strony internetowej www.bibliotekaplus.pl (18.06.2009)
3. Prezentacja wyników prac nad programem Biblioteka+ w bibliotekach publicznych oraz innych instytucjach kultury w Polsce (Opole 24.03, Szczecin 31.03, Bielsko-Biała 16.04, Lasocin 29.04, Kraków 13.05, Toruń 10.06, Podgórze 17.06, Poznań 24.06)
4. Współorganizacja wraz z Polskim Towarzystwem Bibliologicznym Oddział Warszawski, Instytutem Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych UW oraz Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego konferencji naukowej pt. POLSKIE BIBLIOTEKI PUBLICZNE 2009: NOWE OTWARCIE (17.06.2009)

W drugim półroczu 2009 Instytut Książki kontynuował podjęte wcześniej działania promujące program Biblioteka+, m. in.:

1. Prowadzenie strony internetowej www.bibliotekaplus.pl
2. Współpraca przy organizacji konferencji prasowej Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego nt. programu internetyzacji bibliotek gminnych
3. Informowanie o programie koordynatorów regionalnych
4. Uzupełnienie materiałów promocyjnych o roll-up oraz teczek z logotypem programu